

Handläggare: Patrik Simonsson
Telefon: 08-508 36 250

Till
Äldrenämnden

Verksamhetsberättelse 2011 Äldre- nämnden

Äldreförvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Äldrenämnden godkänner årsredovisning med bokslut för 2011 och överlämnar den till kommunfullmäktige och stadens revisorer.
2. Omedelbar justering.

Eva Frunk Lind
Direktör

Sammanfattning

Äldrenämnden redovisar ett överskott om 0,2 mnkr för verksamhetsåret 2011. Överskottet hänförs till lägre personalkostnader än prognostiserat. I jämförelse med tertialrapport 2 har överskottet ökat med 0,2 mnkr.

Förvaltningen har under året arbetat med att vidareutveckla strukturen för uppföljning av stadens äldreomsorg, genom att bl.a. ta fram en strategi och handlingsplan för uppföljning. Verksamhetsuppföljning enligt kommunfullmäktiges modell har genomförts inom i stort samtliga enheter. Uppföljningen omfattar alla regiformer.

Stadens valfrihet inom vård- och omsorgsboenden och hemtjänst erbjuder en mångfald av utförare med olika profileringar och i olika regiformer. Nya utförare har tillkommit under året och några har valt att avsluta sina avtal med staden. Inom hemtjänsten har några avtal hävts p.g.a. utförares brister.

Sammantaget utförs vid årsskiftet drygt tre fjärdedelar av äldreomsorgen av privata aktörer eller på entreprenadavtal. 21 procent av verksamheten utförs i egen regi. I slutet av året stoppades de så kallade centrala entreprenadupphandlingarna av

vård- och omsorgsboende i avvaktan på att regeringen kommer med förslag i frågan om skattelagstiftning för privata vårdbolag.

I boendeplaneringen redovisas att antalet äldre över 80 år kommer att minska de närmaste tio åren för att därefter öka. Medelboendetiden på vård- och omsorgsboendena blir allt kortare. Förändringarna innebär att staden successivt behöver minska antalet vård- och omsorgsplatser och att staden måste möta det förändrade behovet med en större flexibilitet i verksamheten.

På uppdrag av kommunstyrelsen har äldre-nämnden fördelat medel för ökad bemanning inom demensboenden. Alla demensboenden i stadens valfrihetssystem, oavsett regiform, har getts möjlighet att få ta del av medlen. Totalt har 283 enheter/ avdelningar fördelade på 73 boenden beviljats medel för ökad bemanning. Vid de kvalitetsinspektioner som äldreförvaltningen genomfört har ett flertal enheter påtalat betydelsen av den extra förstärkningen.

Stadens satsningar på kompetensutveckling och utbildning har varit omfattande. Andelen personal med lägst grundutbildning beräknas ha ökat med ca två procentenheter. Utbildningssatsningarna har också gett positiva effekter avseende attityd och inställning till arbetet och en ökad yrkesstolthet. Kompetensområdet har också synliggjorts genom stadens egen undersköterskebrosch, som tilldelas de som genomgått omvårdnadsprogrammets 1200 poäng.

Brukarundersökningarna inom både hemtjänst och vård- och omsorgsboende visar att en ökad andel omsorgstagare är nöjda med sin omsorg, jämfört med föregående år, bl.a. avseende möjligheterna att påverka sin vardag eller hjälpens utförande, aktiviteter, mat och måltider.

Inom trygghetsjouren har larmcentralens driftsäkerhet ökat genom att ett flertal investeringar har gjorts för att kunna möta upp eventuella driftstörningar både inom telefonin och vid elavbrott.

Under året har förvaltningen arbetat med att ta fram en kommunikationsplan.

Med hänvisning till den övergripande verksamhetsuppföljningen nedan bedömer förvaltningen att äldre-nämnden under året arbetat mot de av stadens inriktningsmål som är relevanta för nämnden och att nämndens mål för verksamheten i huvudsak har uppnåtts.

Bakgrund

Verksamhetsberättelsen med årsbokslut utgör en del av den löpande uppföljningen som kommunstyrelsen har ansvar för. Bokslutet baseras på ekonomiskt utfall t.o.m. december 2011. Uppföljningen bygger i huvudsak på avvikelser mot budget samt verksamheternas måluppfyllelse som redovisas och kommenteras.

Ärendet

I budget för 2011 med inriktning för 2012 och 2013 finns tre inriktningsmål:

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

· Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök · Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras · Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva. I verksamhetsberättelsen ska redovisas hur och i vilken mån nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Särskilt ska avvikelser belysas. Nämndens redovisning rapporteras i ILS-webben enligt den struktur som finns upplagd. Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområden är insorterade under de tre inriktningsmålen. Under respektive mål för verksamhetsområdet anges nämndens mål samt en kortfattad rapport om hur långt nämnden kommit i att bidra till att respektive mål uppnås.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens handikappråd har tagit del av ärendet den 31 januari 2012. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 1 februari 2012.

Sammanfattande analys

Äldreförvaltningen bedömer att de mål och aktiviteter som framgår av verksamhetsplanen i huvudsak har uppnåtts under året. Vad gäller det ekonomiska åtagandet uppfylls det då årets resultat uppgår till 0,2 mnkr i överskott.

Alla nämnder ska arbeta mot de övergripande inriktningsmålen ” Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök”, ”Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras” och ”Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva”.

Med hänvisning till den övergripande verksamhetsuppföljningen nedan bedömer förvaltningen att äldrenämnden under året arbetat mot de av stadens inriktningsmål som är relevanta för nämnden.

Administrationens andel av de totala kostnaderna har minskat under året beroende på en omorganisation och inrättandet av nya funktioner, vilket underlättar uppföljningen av administrativa kostnader. Vad gäller det ekonomiska åtagandet uppfylls det då årets resultat uppgår till 0,2 mnkr i överskott.

Sjukfrånvaron överstiger stadens mål med drygt två procent. Dock har den minskat på äldreförvaltningen med drygt en procent i jämförelse med förra året. Korttidssjukfrånvaron inom förvaltningen uppgick till 1,51 procent vilket är 0,3 procent lägre än genomsnittet för staden.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa

● Uppfylls helt

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	0 %	0 %	35 %	2011

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande

● Uppfylls helt

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha i förhållande till antal anställda (alla nämnder/bolag)	1,11 %	1 %	öka	Verksamhetsberättelse 2011
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi (alla nämnder/bolag)	0 st	0 st	3 500 st	2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar

● Uppfylls helt

Stockholms Trygghetsjour leasar en miljöbil för jourpatrullen och fyra specialfordon för larmcentralen/teknikenheten. Samtliga bilar är utrustade med alkoholås.

Specialfordon krävs då skrymmande arbetsmaterial behövs för det dagliga arbetet.

Stockholms Trygghetsjour bedriver verksamhet dygnet runt som kräver fordon utrustade med dubbdäck då utryckningar och insatser ofta sker på mindre gator vid halt väglag när fara för annans liv kan föreligga.

Stockholms Trygghetsjour har dispens från Trafik och renhållningsnämnden/tillståndsenheten/juridiska enheten att använda dubbade däck.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens verksamheter som ● sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	100 %	2011
Andel elbilar i stadens fordonspark ● inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon	0 %	0 %	2,5 %	2011
Andel fordon som använder odubbade vinterdäck, exkl. ● utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	0 %	0 %	100 %	2011
Kommentrar: Stockholms Trygghetsjour har dispens från Trafik och renhållningsnämnden/tillståndsenheten/juridiska enheten att använda dubbade däck.				

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
 Telefon 08-508 36 200
 aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordons- gasfordon (alla nämnder/bolag)	0 %	0 %	85 %	2011
Andel medarbetare som under arbetstid använder miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten	90 %	85 %	85 %	2011
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2011

NÄMNDMÅL:

Miljömedvetenhet ska genomsyra verksamheten

● Uppfylls helt

Förvaltningen har fem tjänstebilar vilka är leasade miljöbilar och specialfordon. Bilarna används av teknikenheten och jourpatrullen inom Stockholms Trygghetsjour. Dessa enheter har genomgått utbildning i ECO-driving, vilket innebär att lära sig att köra bil på ett miljöanpassat sätt.

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.4 Det ska byggas många bostäder i Stockholm**

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:**De äldres behov av olika boendeformer ska tillgodoses.**

● Uppfylls helt

Boendeplanering för äldre

Äldrenämnden fattade i juni beslut om boendeplan för äldre och gav förvaltningen i uppdrag att årligen, i samband med förvaltningens underlag för budget för de kommande tre åren, ta fram förslag till boendeplanering för äldre. Äldreförvaltningen, Micasa fastigheter i Stockholm AB och stadsdelsförvaltningarna inom respektive region har under hösten startat ett samarbete för kort- och långsiktig äldreboendeplanering

Antalet äldre över 80 år kommer att minska de närmaste tio åren för att därefter öka från omkring år 2020. Förändringen påverkar behovet av äldreomsorg och innebär att staden successivt behöver minska antalet vård- och omsorgsplatser för att undvika ett stort överskott på platser år 2020. Medelboendetiden för personer som beviljats vård- och omsorgsboende blir allt kortare. I samtliga boendeformer har boendetiderna minskat de senaste fyra åren och den tydligaste minskningen har skett i vård- och omsorgsboende med somatisk inriktning. I boendeplaneringen lyfts fram att staden måste möta förändrade behov med en större flexibilitet. Ett sätt att möta förändrade behov och utveckla en mer flexibel vård och omsorg är att inrätta mindre boendeenheter inom ett vård- och omsorgsboende, som enkelt kan ändra inriktning utifrån förändrade behov.

För att skapa samsyn om behovet av omstruktureringar av stadens lokaler har en boendeplaneringsgrupp för äldre bildats med direktörer från regionerna.

Arbetsmiljöverket har under året beslutat om förbud att utföra omvårdnadsarbete i hygienutrymmen vid två av stadens servicehus. Micasa Fastigheter i Stockholm AB's överklagan mot beslutet har avslagits.

Äldreförvaltningen har på grund av att ett flertal av servicehusen har små hygienutrymmen, tagit initiativ till en dialog med Arbetsmiljöverket för att diskutera olika lösningar på bristerna i den fysiska miljön.

Parboendegaranti

Äldrenämnden beslutade i mars 2011 om utformning av en parboendegaranti i enlighet med den inriktning som fastslogs i stadens budget för 2011. Parboendegarantin syftar till att underlätta för makar/par att, så långt det är möjligt, kunna bo tillsammans även om endast den ena partnern har behov av särskilt boende.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Äldreförvaltningen ska ta initiativ till en dialog med Arbetsmiljöverket respektive Socialstyrelsen om standarden i boenden för äldre.	2011-01-01	2011-12-31	
Äldreförvaltningen ska tillsammans med stadsdelsnämnderna revidera 2008 års planering för boenden för äldre.	2011-01-01	2011-12-31	
Äldreförvaltningen ska verka för en ökad samverkan med bland annat Stadshus AB, Exploateringskontoret, Stadsbyggnadskontoret och Trafikkontoret med syfte att bevaka att äldres behov beaktas i större utsträckning i samhällsplaneringen samt att boenden för äldre planeras i nya bostadsområden.	2011-01-01	2012-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Kultur och aktiviteter ska genomsyra äldreomsorgens verksamhet i vardagen

● Uppfylls helt

Projektet Kultur för äldre startade 2008 och har pågått under en treårsperiod. I budget för 2011 avsattes medel för att fortsätta med projektet ytterligare ett år. Förvaltningen har under 2011 skrivit slutrapport. Som en avslutning av projektet och ytterligare kvalitetshöjning av det sociala innehållet i äldreomsorgen, har kulturlådor och handledning erbjudits till samtliga stadsdelsförvaltningar och privata utförare. Totalt har ca 200 lådor till 60 servicehus och vård- och omsorgsboenden skickats ut.

Äldreförvaltningen ingår i ett nationellt nätverk - Bo bra på äldre dar. Förvaltningen har under hösten drivit ett pilotprojekt Rum för hälsa på ett vård- och omsorgsboende i Bromma stadsdelsförvaltning. Syftet med projektet var att genom utveckling av den fysiska miljön ge de boende stimulans, gemenskap, aktiviteter, trygghet och ett värdigt boende.

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning

● Uppfylls helt

Projekten Nyckelfri hemtjänst och Mobila Trygghetslarm har pågått under året och beräknas vara slutfört under 2012.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal identifierade sårbarheter som nämnd/bolagsstyrelsen avser att arbeta förebyggande med under året	2 st	2 st	48 st	2011

● Antal inträffade incidenter 0 st 0 st minska 2011

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Alla verksamheter ska göra risk- och sårbarhetsanalyser	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Förvaltningen deltar även i stadens arbete med RISK.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras****Nytt ersättningssystem inom hemtjänsten**

Äldrenämnden har i december överlämnat ett förslag till kommunstyrelsen om att ett nytt ersättningssystem inom hemtjänsten ska införas den 1 januari 2013. Förslaget innebär att nuvarande ersättningsnivåer ersätts med en timersättning och att ett tidsregistreringssystem införs i hemtjänsten. Syftet med det nya ersättningssystemet är att säkerställa att stadens villkor och ersättning ger förutsättningar för en god kvalitet på den hemtjänst som utförs. Tidsregistreringssystemet kommer också att underlätta uppföljningen av beviljade insatser.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald**

● Uppfylls helt

Biståndshandläggning av servicetjänster

Äldrenämnden beslutade i maj 2011 att förslaget till förenklad biståndshandläggning ska utgå från alla som fyllt 75 år. I samband med finansborgarrådets förslag till budget för 2012 framkom ytterligare frågor för beaktande. Den förenklade biståndshandläggningen av servicetjänster beräknas kunna införas vid halvårsskiftet 2012.

Ideella organisationer

Äldrenämnden stödjer ideella organisationer som bedriver stadsövergripande socialt arbete för äldre vars verksamhet är ett komplement till stadens äldreomsorg. Äldreförvaltningen har tillsammans med socialförvaltningen fört en dialog med de ideella organisationerna. Dialogen har lett fram till en överenskommelse mellan parterna som äldrenämnden respektive socialnämnden fattade beslut om i december 2011. Kommunfullmäktige behandlar överenskommelsen i början av 2012.

En ny ersättningsmodell för bidragsgivning till ideella organisationer har tagits fram som äldrenämnden beslutade om i maj 2011. Äldreförvaltningen har anordnat två halvdagsutbildningar gällande den nya ersättningsmodellen och de nya riktlinjerna samt i föreningskunskap. Aktuell information publiceras på stadens webbplats.

Förvaltningen har bjudit in samtliga ideella organisationer som beviljats verksamhetsbidrag för 2011 till två halvdags dialogseminarier om äldreomsorg.

Äldrenämnden har beslutat om verksamhetsbidrag till 30 ideella organisationer om sammanlagt 7,8 mnkr för 2011. Äldreförvaltningen har genom slumpmässigt urval, följt upp cirka en tredjedel av de organisationer som beviljats bidrag.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utveckla samarbetet med frivilligorganisationerna	2008-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:

Äldre ges goda förutsättningar att välja utförare

● Uppfylls helt

Upphandling

Äldreförvaltningen har genomfört upphandlingar enligt LOV av privata utförare till stadens valfrihetssystem enligt angivna handläggningstider i förfrågningsunderlagen.

I slutet av året stoppades de så kallade centrala entreprenadupphandlingarna av vård- och omsorgsboende i avvaktan på att regeringen kommer med förslag i frågan om skattelagstiftning för privata vårdbolag.

Äldrenämnden har sedan den 1 februari 2010 tecknat ett centralt avtal om korttidsvård utomlands med en utförare på Teneriffa. I september 2011 meddelade utföraren att de inte vill förlänga avtalet, varför det nuvarande avtalet löper ut 2012-01-31. Med anledning av detta beslöt äldrenämnden i december 2011 att uppdra till äldreförvaltningen att påbörja en ny upphandling av korttidsvård utomlands.

Valfrihet inom hemtjänst

Under året har 64 ansökningar handlagts och valfrihetssystemet har fått 35 nya utförare. Sju utförare har under året valt att avsluta sina avtal med staden. Som orsak till detta har två av utförarna angivit för låga ersättningsnivåer och resterande dåligt kundunderlag alternativt att de inte vill fortsätta inom verksamhetsområdet hemtjänst. Under året har även sju avtal hävts p.g.a. utförares brister avseende kunskap om verksamhet och tillämpliga lagar, ekonomiska/ finansiella brister samt att angiven person för den dagliga driften inte finns i verksamheten. Vid årets utgång ingick totalt 172 utförare varav 134 privata utförare och 38 i egenregi. Stadens valfrihet för hemtjänst erbjuder en mångfald av utförare med olika profileringar.

I det förebyggande arbetet för att kvalitetssäkra och utveckla verksamheten har ett arbete påbörjats med att revidera förfrågningsunderlag och avtal. Äldreförvaltningen har i detta arbete valt att avvakta översynen av ersättning, vilket föranlett en viss förskjutning av revideringen. Revideringen planeras vara genomförd maj 2012.

En aktivitet i verksamhetsplanen för 2011 har varit att utreda möjligheten till uppdelning av hemtjänsten på service- och omvårdnadstjänster. Ur ett upphandlings- och ersättningsperspektiv har detta utretts i samband med översynen av

Verksamhetsberättelse Nämnd

ersättningssystem. Ingen uppdelning av ersättningen föreslås att göras på service- och omvårdnadstjänster.

En annan aktivitet har varit att utreda behovet av profilhemtjänst. Äldreförvaltningen ser i dagsläget inget behov av detta.

Vård- och omsorgsboende

Under året har fem ansökningar, omfattande platser på sex vård- och omsorgsboenden, handlagts. Samtliga av dessa boenden har godkänts. Inga avtal har avslutats under året. Vid årets utgång ingick 114 vård- och omsorgsboenden i valfrihetssystemet, varav 58 privata boenden, 32 som drivs på entreprenad, 3 som drivs av intraprenad och 21 i egen regi.

Valfrihet inom Dagverksamhet

Under året har fem ansökningar handlagts och en ny utförare tillkommit. En utförare har valt att avsluta avtalet med staden då verksamheten inte fått några gäster. Vid årets utgång ingick 36 dagverksamheter i stadens valfrihetssystem varav två privata, 14 på entreprenad och 20 i egen regi.

Intresset från privata utförare att bedriva dagverksamhet i stadens valfrihetssystem har varit svalt. Flera utförare av dagverksamhet har framfört synpunkter på att ersättningen är för låg och att de därmed inte är intresserade av att bli utförare i stadens system. Äldreförvaltningen har därmed valt att avvakta med uppdraget om att utreda behovet av flexibel dagverksamhet på kvällar och helger inom befintlig ersättning som finns i äldrenämndens underlag till budget 2010 och inriktning för 2011 och 2012.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Genom information och utbildning förbättra den "konsumentrådgivande" funktionen i stadsdelsförvaltningarna (avseende valfrihetsområden).	2011-01-01	2011-12-31	
Utreda hur köhanteringen ska vidareutvecklas för att man ska kunna ställa sig i kö till boenden med olika inriktningar.	2011-01-01	2012-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg

● Uppfylls helt

Implementering av de nationella demensriktlinjerna

På uppdrag av äldrenämnden och Demensrådet Stockholms läns landsting bedriver Äldrecentrum ett projekt för implementering av de nationella riktlinjerna

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

för vård och omsorg av personer med demenssjukdom. Projektet finansieras med statliga stimulansmedel. Under 2011 har bland annat fyra regionala samverksankonferenser genomförts med deltagare från stadens äldreomsorgsverksamheter, primärvården, geriatriska kliniker m.fl. Även representanter från stadsdelnämnderna samt hälso- och sjukvårdsnämnden har medverkat. Projektet fortsätter under 2012 då fokus kommer att ligga på de lokala samverkansformerna mellan närsjukvården och äldreomsorgens verksamheter.

Äldrenämnden har också erhållit stimulansmedel för att bidra till KISAM-projektet på Stureby vård- och omsorgsboende. KISAM-projektet drivs av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd i samarbete med Karolinska institutet och syftar till att utveckla nya arbetsmetoder i enlighet med de nationella demensriktlinjerna.

Höjd kvalitet i demensvården

På uppdrag av kommunstyrelsen har äldrenämnden fördelat 47,3 mnkr för ökad bemanning inom demensboenden. Fördelningen har gjorts enligt den fördelningsmodell som beslutades av äldrenämnden i april 2011. Alla demensboenden i stadens valfrihetssystem, oavsett regiform, har getts möjlighet att få ta del av medlen. Totalt har 283 enheter/avdelningar fördelade på 73 boenden beviljats medel för ökad bemanning. Varje enhet/avdelning har beviljats ca 158 tkr. Mindre boenden med högst två enheter/avdelningar utan andra samordningsmöjligheter har kunnat ansöka om extra medel, totalt högst 400 tkr per enhet/avdelning.

En redovisning och uppföljning av de medel som fördelats under 2011 kommer att redovisas i ett särskilt ärende till äldrenämnden i mars 2012.

Vid de kvalitetsinspektioner som äldreförvaltningen genomfört har ett flertal enheter påtalat betydelsen av den extra förstärkningen. Medlen har möjliggjort en utveckling av arbetsformer och aktiviteter för att tillgodose de äldres behov av stimulans.

Äldre med psykiska funktionsnedsättningar

Med stöd av stimulansmedel bedriver förvaltningen ett arbete med att utveckla stöd- och hjälpinsatserna till äldre med psykiska funktionsnedsättningar. Under året har kurser i psykisk ohälsa bland äldre genomförts för omvårdnadspersonal samt biståndshandläggare. Tillsammans med Farsta stadsdelsnämnd drivs ett projekt med uppsökande verksamhet och start av en träffpunkt som riktar sig till äldre med psykiska funktionsnedsättningar. Målsättningen är att utveckla en arbetsmodell för samverkan mellan olika verksamhetsområden kring äldre med psykiska funktionsnedsättningar.

Utveckling av e-tjänst - Att ansöka om äldreomsorg

Som ett led i den Nationella IT strategin för vård och omsorg och för att på ett övergripande plan arbeta för att ge stockholmarna en snabb och lättillgänglig service har ett gemensamt arbete pågått inom äldre- respektive socialförvalt-

ningen, med att utveckla en tjänst där stadens medborgare ska kunna ansöka om stöd och service och följa sitt ärende fram till beslut. E-tjänsten kommer att införas under andra halvåret 2012.

Läsplatta för biståndshandläggare inom äldreomsorgen

Äldreförvaltningen har sett över möjligheten att införa läsplatta för biståndshandläggarna, som stöd för sin dokumentation när de gör sina hembesök. En förstudie har genomförts som visar att det är möjligt med en integration med verksamhetssystemet Paraplyet. Äldreförvaltningen kommer att ansöka om medel från e-tjänstprogrammet för att fortsätta arbetet med implementering.

Utveckling av sociala dokumentationssystemet ParaSoL

Omsorgsdagboken förutsätter att de utförare som bedriver äldreomsorg i staden använder stadens verksamhetssystem, paraplysystemet och applikationen ParaSoL för att dokumentera. Idag finns privata utförare som inte har tillgång till paraplysystemet. Kostnaderna för en utveckling av dokumentationssystemet uppgår till 5,5 mnkr. Med hänvisning till begränsningar i tillgången och det låga utnyttjandet av omsorgsdagboken, avvaktar förvaltningen med vidare utveckling av systemet.

Utveckling av e-tjänst - Tyck till om äldreomsorgen

Under 2011 har äldreförvaltningen utvecklat e-tjänsten ”Tyck till om äldreomsorgen” - synpunkter, klagomål, beröm och idéer. Tjänstens koppling till ett statistikverktyg ger tillsammans med inkomna synpunkter till äldreombudsmanen och Äldre direkt, staden ett kompletterande underlag för att synliggöra styrkor, svagheter och utvecklingsområden inom stadens äldreomsorg. E-tjänsten lanserades i oktober 2011 och såväl klagomål som beröm har inkommit. Av samtliga framförda klagomål till Äldre direkt och Tyck till under det sista kvartalet, har 55% (59 st) framförts via e-tjänsten Tyck till.

Brukarundersökningar

Brukarundersökningarna inom både hemtjänst och vård- och omsorgsboende visar att en ökad andel omsorgstagare är nöjda med sin omsorg, jämfört med föregående år. Aktiviteter, utevistelse, maten och möjligheterna att påverka sin vardag är mest utmärkande inom vård- och omsorgsboendena och inom hemtjänsten personalens kompetens, trygghet, måltider, information och möjligheterna att påverka hjälpens utförande.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Genomföra grundutbildningar (ink språk-utbildning vid behov) för äldreomsorgens personal samt utbildningsinsatser för stadens biståndshandläggning	2010-01-01	2011-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Sammanställa stadens ansökan om stimulansmedel för stöd till anhörigvård	2010-01-01	2011-12-31	
☒ Äldrenämnden ska följa upp att stadsdelsnämnderna inför stadens värdegrund för äldreomsorgen i sina övergripande styrdokument och i enheternas kvalitetsgarantier samt att de aktivt arbetar med att införa värdegrunden i det dagliga arbetet	2011-09-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:

Aktivt medverka till äldreomsorgens utveckling genom kompetensutvecklingsinsatser

☒ Uppfylls helt

En förutsättning för att ge äldre personer en god vård och omsorg är att det finns personal med adekvat utbildning. Kompetensutveckling är ett i staden prioriterat område. Andelen personal med lägst grundutbildning beräknas ha ökat med ca två procentenheter.

Stockholm stad har som mål att samtlig personal inom äldreomsorgen ska ha relevant utbildning för arbetet, lägst **grundutbildning**. Delmålet är 600 gymnasiepoäng av omvårdnadsprogrammets karaktärsämnen och det långsiktiga målet är 1200 poäng ur samma program, vilket i staden benämns som undersköterskeutbildning.

Genom att personalen har relevant utbildning förväntas kvaliteten höjas inom äldreomsorgen. Att ha utbildad personal är ingen garanti för en god och säker omsorg men ökar sannolikheten att vård- och omsorgsarbetet håller en högre kvalitet i takt med att fler blir utbildade. Utbildningen syftar till att höja de rent faktamässiga kunskaperna. Utvärderingar som gjorts efter avslutade utbildningar visar att även attityder och inställningar till arbetet ändrats och yrkestoltheten ökar, vilket direkt kommer de äldre till gagn.

En förutsättning för att kunna läsa grundutbildningarna är att de språkliga kunskaperna är tillräckliga. Målet för utbildningen **svenska som andraspråk** är att de som genomgått utbildning ska gå vidare och läsa grundutbildningen, vilket de flesta också gör.

Under hösten anordnades en ceremoni för av staden utbildade undersköterskor. Samtliga närvarande, ca 150 personer, fick en Stockholms stads undersköterskebrosch.

Högskoleutbildning för chefer inom äldreomsorgen syftar till att ge personer i arbetsledande position den utbildning de behöver för att kunna utföra sitt arbete på bästa sätt. Då många har sin bakgrund inom sjukvården, som sjuksköterska,

Verksamhetsberättelse Nämnd

arbetsterapeut eller andra områden behöver kunskaperna kompletteras med social omsorg, ekonomi och juridik. Det förväntade resultatet är att cheferna efter avslutad utbildning ska ha god kännedom om de lagar och förordningar som styr arbetet även utanför hälso- och sjukvårdslagen. God kunskap om socialtjänstlagen förväntas ge en bättre vård och omsorg. Genom att öka arbetsledarnas medvetenhet om syftet med lagen underlättas även tillämpningen av den samma.

En högskoleutbildning, Socialrätt för arbetsledare, för 28 chefer inom äldreomsorgen pågår tom februari 2012.

Kortare kurser/seminarier för biståndshandläggare har genomförts under året. I ”juridikutbildning för biståndshandläggare och chefer” deltog totalt 249 personer varav 16 chefer och i ”fördjupningsutbildning för biståndshandläggare” - en metodutvecklande utbildning för biståndshandläggare, deltog totalt 234 personer varav 13 chefer. En introduktionsdag för 52 nyanställda biståndshandläggare har genomförts.

Förvaltningen är en partner i projektet SpråkSam vilket finansieras av Europeiska Socialfonden. Syftet med projektet är att skapa lärande och språkutvecklande miljöer på de arbetsplatser som deltar. Projektet utvecklade nya former för utbildning i svenska som andra språk och vård och omsorg. Projektet avslutades under 2011.

SpråkSam Stockholm har drivits i samarbete med Stiftelsen Äldrecentrum. Projektet var en särskild språksatsning för personer som inte når upp till den nivå som krävs för att läsa grundutbildningar. I SpråkSam Stockholm medverkade både kommunala och privata utförare och totalt har ca 180 personer deltagit. Även 79 språkombud har fått särskild utbildning. Under 2011 har ett projekt rörande språkutveckling drivits på liknande sätt som språkSam men med mer intensiv utbildning. De med godkänt betyg är behöriga att läsa vidare på grundutbildningarna utan vidare språkstudier.

Förvaltningen deltar i planering av vård – och omsorgscollege i staden i samverkan med landstinget och utbildningsförvaltningen. Förvaltningen deltar också i utvecklandet av en specialistutbildning för undersköterskor inom äldreomsorg.

Värdegrundsarbete

Stadsdelsförvaltningarna har under året på olika sätt arbetat med värdegrunden och många har inkluderat stadens gemensamma värdegrund i olika styrdokument, i nämndmål och i sina kvalitetsgarantier. Det har anordnats utbildningar och seminarier kring värdegrundsfrågor och enheterna är medvetna om att prioritera värdegrundsarbetet. Erfarenheter och resultat rapporteras i bl a tertialrapporter.

Under hösten påbörjades inom Äldreförvaltningen ett projekt kopplat till värdegrundsarbetet – att implementera en värdighetsgaranti i Stockholms stads äldreomsorg. Projektarbetet skall pågå under 2012 så att garantin kan träda

Verksamhetsberättelse Nämnd

ikraft 2013. Socialstyrelsen har beviljat staden drygt 5 mkr för införandet av denna garanti.

NÄMNDMÅL:

Den äldre erbjuds en säker hälso- och sjukvård.

● Uppfylls helt

Senior alert

Arbetet med att implementera registrering i det nationella registret "Senior alert" har påbörjats under 2011 och fortgår under 2012. IT-avdelningens arbete med att säkerställa inloggningen (stark autentisering) beräknas vara klart under mars månad 2012.

I ett särskilt ärende till äldrenämnden i juni 2011, föreslogs kommunfullmäktige besluta att alla verksamheter som bedriver äldreomsorg i staden, oavsett regi, ska delta i Senior alert. Registreringen har påbörjats.

Kvalitetssäkring av hela läkemedelskedjan inom vård- och omsorgsboende

Projektet "Kvalitetssäkring av hela läkemedelskedjan inom vård- och omsorgsboende" har bedrivits tillsammans med Apoteket Farmaci AB. Resultatet presenterades i september 2011. De tre vård- och omsorgsboenden som deltagit i projektet är Stureby i Enskede-Årsta-Vantör, Rio på Östermalm samt St Erik på Kungsholmen. Äldreförvaltningen kommer att göra en utvärdering av resultatet för att se om det är möjligt att vidareutveckla projektformen till att omfatta fler verksamheter.

Samverkan med landstinget

Under året har äldreförvaltningen intensifierat samverkan med Stockholms läns landsting (SLL) för att diskutera de gemensamma områden där ökad samverkan bör ske. De områden som just nu prioriteras är arbetet kring Säker vård, Webbcare och NPÖ.

Arbetet med övertagande av hemsjukvården i Stockholms län har inletts. Arbetet sker under ledning av Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) i samverkan med representanter från SLL och olika kommuner i länet.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
En översyn ska genomföras av hur stads- ♦ delsnämnderna arbetar med HSL-uppföljningar.	2011-01-01	2011-12-31	
Information och införande av patientsä- kerhetsberättelse ska implementeras.	2011-01-01	2011-12-31	✓
Sjukskötersketätheten i vård- och omsorgs- boende ska kartläggas.	2011-01-01	2011-12-31	✓

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

Gås igenom årligen i verksamhetsuppföljningar.

Uppföljning av arbetet med fallskadepre- vention i stadens vård- och omsorgsboen- den ska göras	2011-01-01	2011-12-31	
---	------------	------------	--

NÄMNDMÅL:

Den äldres service, vård och omsorg kvalitetssäkras.

● Uppfylles helt

Förvaltningen har under året arbetat med att vidareutveckla strukturen för uppföljning av stadens äldreomsorg, genom att bl.a. ta fram en strategi och plattform för uppföljning och en handlingsplan för de olika typer av uppföljningar och inspektioner som görs. I arbetet har också ingått ett tydliggörande av ansvarsnivåerna inom staden avseende olika regiformer och avtalsförhållanden.

Lex Sarah

Den 1 juli 2011 infördes nya bestämmelser om lex Sarah. Förändringarna innebär bland annat att bestämmelserna utvidgats till att gälla inom hela socialtjänsten och inom Statens institutionsstyrelses (SiS) institutioner.

En arbetsgrupp med representanter från stadsledningskontorets juridiska avdelning, socialförvaltningen och äldreförvaltningen har tagit fram preliminära rutiner för rapportering av missförhållanden enligt 14 kap 2 § socialtjänstlagen (lex Sarah). Arbetet har fortsatt under hösten och riktlinjearbetet beräknas vara klart våren 2012.

För att stödja nämnderna i övergången till de nya bestämmelserna har arbetsgruppen bland annat tagit fram en blankett för rapportering av missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden samt bjudit in berörda chefer m.fl. till utbildningar om lex Sarah, som genomförts under september månad.

Verksamhetsuppföljning

Verksamhetsuppföljning enligt kommunfullmäktiges modell har genomförts inom i stort samtliga 460 enheter inom vård- och omsorgsboende, hemtjänst, servicehus och dagverksamheter. Uppföljningen omfattar alla regiformer. Redovisning av uppföljningarna sker i särskilt ärende under våren 2012.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

I samverkan med socialförvaltningen och stadsledningskontorets juridiska avdelning ska äldreförvaltningen ta fram stadsge- mensamma riktlinjer för Lex Sarah.	2011-01-01	2011-12-31	
--	------------	------------	--

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Revidera förfrågningsunderlagen för upp- handling av hemtjänst och vård- och omsorgsboende	2011-01-01	2012-12-31	
Utreda behovet av profilhemtjänst	2011-01-01	2011-12-31	
Utreda möjligheten till uppdelning av hemtjänsten på omvårdnads- och servicetjänster	2011-01-01	2011-12-31	
Vidareutvecklar verktyg och struktur för uppföljning	2011-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Detta görs löpande. Det är en löpande process.			

NÄMNDMÅL:

Inom staden sker en rättvis och likvärdig biståndsbedömning

Uppfylls delvis

Äldreförvaltningen och socialförvaltningen har gemensamt gjort en kartläggning av stadsdelsförvaltningarnas rutiner för samverkan kring äldre personers behov av biståndsbedömda insatser. Analysarbetet pågår i en gemensam arbetsgrupp.

Avgifter

Kommunfullmäktige beslutade i november 2010 om förändringar av nuvarande avgiftssystem inom äldreomsorgen samt omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Beslutet medför omfattande förändringar i stadens verksamhetssystem paraplysystemet, vilket äldreförvaltningen, socialförvaltningen och IT-avdelningen inom stadsledningskontoret arbetat fram tillsammans med Tieto under större delen av 2011. Tidsplanen har, till skillnad mot kommunfullmäktiges beslut, varit att det nya avgiftssystemet ska gälla från den 1 januari 2012. På grund av förseningar som uppkom under hösten 2011, kommer det nya avgiftssystemet istället att gälla från och med den 1 februari 2012.

Som en följd av den försenade leveransen har Tieto offererat staden ytterligare 1,8 mnkr, varför äldrenämnden kommer att begära dessa medel som tilläggsanslag i samband med T 1 2012 för att möjliggöra finansieringen av de nödvändiga anpassningar av verksamhetssystemet som krävs i ett nytt avgiftssystem.

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Äldreförvaltningen ska förbereda införandet av nytt avgiftssystem som ska införas den 1 juli 2011.	2011-01-01	2011-12-31	
Äldreförvaltningen ska presentera ett förslag till förenklad biståndshandläggning under våren 2011.	2011-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:**Trygghet, värdighet och inflytande präglar hela äldreomsorgen**

● Uppfylls helt

Stockholms Trygghetsjour**Trygghetsjouren**

Trygghetsjourens åtagande är att vara tillgänglig för de akuta situationer som gäller myndighetsutövning och arbetsledning, som inträffar under jourtid, inom äldre- och handikappomsorgen. Trygghetsjourens åtagande är att se till att den enskilda får adekvat hjälp utifrån sitt behov och blir bemött med kunnsighet och respekt. Trygghetsjourens åtagande är att dokumentera alla beslut/insatser som fattas enligt delegation från stadsdelsnämnderna. Trygghetsjourens åtagande är att arbetsleda omvårdnadspersonal i akuta situationer, där ordinarie arbetsledare inte är tillgängliga.

Trygghetsjouren har skrivit 10 800 rapporter och fattat 1 800 biståndsbeslut, vilket är en minskning med cirka 1 200 på helårsbasis i förhållande till föregående år som skickats till stadsdelsförvaltningarna. Under året har 175 låsöppningar gjorts, fördelade på samtliga stadsdelsförvaltningar. Detta innebär att låsmed rekvideras då snabb insats behöver göras och nycklar inte finns att tillgå. Antal inkommande telefonsamtal på avdelningen under året har varit 73 000 vilket motsvarar ca 6 100 inkommande samtal/månad. Detta är en ökning på helårsbasis med cirka 5 000 samtal.

Larmcentralen och Teknikenheten

Larmcentralens åtagande är att ta emot larmanrop 24 timmar per dygn, bedöma anropen och åtgärda dessa enligt den åtgärdskedja som utföraren fastställt. Larmcentralen/Teknikenheten erbjuder tjänster för installation, service, återhämtning av trygghetslarm samt provlarm. Larmcentralen tar emot och åtgärdar trygghetslarmen på samtliga fjorton stadsdelsförvaltningar och i två krans-

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

kommuner. Teknikavdelningen ansvarar för installation och service på tio stadsdelsförvaltningar.

Larmcentralens driftsäkerhet har ökat genom att ett flertal investeringar har gjorts för att kunna möta upp eventuella driftstörningar både inom telefonin och vid elavbrott.

Larmcentralens larmkunder har minskat med 4 % under året, från 15 900 till 15 300 kunder. Totalt har 655 500 larmanrop inkommit under året vilket motsvarar ca 54 600 inkomna larmanrop/månad, en ökning med drygt 22 % jämfört med 2010. Detta omfattar alla larmtyper och även tekniska larm. Under året har 9 400 larminstallationer och serviceuppdrag utförts, vilket är en ökning med 16 % i förhållande till 2010. Avdelningen har under året sammanställt statistik till berörda över externa avvikelser som förekommit hos kommunala och privata utförare. Avvikelse innebär att utföraren inte utfört sina uppdrag enligt överenskommelse. Totalt har 535 avvikelser uppstått under året vilket är konstant i förhållande till 2010

Jourpatrullen

Jourpatrullens åtagande är att vara ett komplement till stadens äldre och handikappomsorg vad det gäller akuta utryckningsinsatser, då inga andra insatser står till buds. Vid behov ska enheten avlasta utförarnas vårdpersonal med akuta punktinsatser. Jourpatrullen är den enhet som ansvarar för insatser vid nya ärenden som uppkommer efter kontorstid. Jourpatrullen ansvarar för utryckningar vid larmanrop från personer som bor i Trygghetsboende och inte har några omvårdnadsinsatser. Jourpatrullen åtar sig att kontakta kunder för funktionstest av trygghetslarm, det vill säga provlarm, om stadsdelsförvaltningen avtalat om denna tjänst. Jourpatrullen åtar sig att förvara nycklar och uppdatera lokalkorten till de lokaler och larmskåp där utförare förvarar sina nycklar, om de så önskar.

Antalet utryckningar för Jourpatrullen har under året varit 1800. Jourpatrullen har för Teknikenheten utfört 430 tekniska uppdrag, vilka inte ingår i redovisning för denna enhet.

Under året har larmcentralen och tekniknheten tagit över ansvaret för Älvsjö stadsdelsförvaltningar vad gäller larmmottagning, installation, service och återhämtning av trygghetslarm.

Jourpatrullen har under året deltagit i projektet "Nyckelfri hemtjänst" tillsammans med flera stadsdelsförvaltningar.

Trygghetsjourens utveckling av att arbetsleda kranskommuner efter kontorstid har fortsatt under 2011. Två kranskommuner har tillkommit under året. Trygghetsjouren arbetsleder sammanlagt 15 kranskommuner under jourtid.

Samarbetet mellan Trygghetsjouren och Äldre direkt har fortsatt under året i syfte att diskutera gemensamma gränsdragningsfrågor.

Avdelningen har en aktiv intern och extern avvikelshantering, där en avvikelse vid behov leder till en förändring i arbetssätt. Om avvikelsen gäller en utförare, meddelas chefen för utföraren. För kommunala utförare meddelas även berörd stadsdelsförvaltning och för privata utförare meddelas upphandlande tjänsteman inom äldreförvaltningen.

Samarbete mellan Stockholms Trygghetsjour och Socialjouren har pågått under året för att definiera gemensamma ansvarsområden och gemensamma förhållningssätt för ett säkert samarbete mellan verksamheterna för den enskildes säkerhet.

Arbetet med utformning av rutiner och arbetssätt inför övertagandet av handläggningen av ansökningar om trygghetslarm, från stadsdelsförvaltningarna till Stockholms Trygghetsjour, har pågått under slutet av året.

Anhörigstöd

Äldreförvaltningen har kartlagt anhörigstödet i staden. Kartläggningen påvisar behov av en samlad information om bl.a. service, stöd och hjälpmedel som kan underlätta anhörigvårdarens vardag.

Äldreförvaltningen har utifrån kartläggningens resultat utformat och delat ut en ”resursväska” till stadens anhörigkonsulenter. Väskan innehåller en läsplatta och visningsexemplar av några utvalda tekniska hjälpmedel i syfte att ge anhöriga snabb och lättillgänglig information.

Kompetensdagar för de kommunala och privata hemtjänstutförarna har genomförts, totalt har 121 personer deltagit. En utbildning har genomförts tillsammans med socialförvaltningen och avser biståndshandläggare som verkar inom äldreomsorgen, omsorgen om funktionsnedsatta samt socialpsykiatri. Från äldreomsorgen deltog 112 personer.

Äldreförvaltningen stödjer Demensförbundets projekt Lundagårdsguppen – stöd för tidigt diagnostiserade demenssjuka i Stockholm under 2012. Syftet är att anhöriga och demenssjuka i ett tidigare skede i sjukdomsförloppet får information och kontakt med en anhörigkonsulent och stöd från demensförbundet samt att fler nydiagnostiserade demenssjuka erbjuds möjligheten att delta i samtalsgrupper.

I samarbete med socialförvaltningen pågår ett arbete med att ta fram en anhörigpolicy för personer med funktionshinder. Anhörigpolicyn för äldreomsorgen kommer att revideras utifrån detta arbete.

Äldrefrid

I syfte att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet har äldreförvaltningen deltagit i arbetet med att ta fram Stockholms stads program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer 2012-2014.

Äldreförvaltningen har aktivt deltagit i Länsstyrelsens föreläsningsserie Kvinnofrid för äldre. Målsättningen är att öka kunskapen om hur våld mot äldre upptäcks och att ge personal redskap för att stoppa våld mot äldre och arbeta förebyggande.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I samverkan med socialförvaltningen ska ☑ en utbildning i anhörigstöd för biståndshandläggare genomföras.	2011-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:

Äldre erbjuds säker mat och trivsamma måltider utifrån behov och önskemål.

● Uppfylls helt

Mat och måltider är en central del av äldreomsorgens verksamhet. Äldreförvaltningen har därför lagt stor fokus på uppföljning och kompetenshöjning inom ämnesområdet.

Äldreförvaltningen genomförde under hösten en screeningundersökning kring mat – och måltidssituationen vid stadens vård- och omsorgsboenden för demenssjuka äldre. Förvaltningen observerade 23 kommunala och privata enheter under en given dag. Inför screeningen anordnades en utbildningsdag för observatörerna.

Resultaten visade bland annat att måltiderna till stor del anpassades efter de äldres vanor. Dukningen upplevdes på de flesta enheter som trevlig och anpassad till demenssjuka personer. Resultaten visade på en del förbättringsområden som kommer att ligga till grund för inspirationsseminarier för chefer inom staden. Uppföljning av effekterna kommer att ske.

Målgrupper för kompetenshöjning inom mat och måltider har främst varit vård- och omsorgspersonal, köksansvariga och biståndshandläggare. Utbildningsförslag grundar sig på aktuell forskning och har presenterats terminsvis i en utbildningsfolder. Livsmedelslagstiftning samt mat- och måltidsmiljö har varit mest efterfrågade teman.

Samtliga privata utförare har inbjudits till ett flertal seminarier. Under året har ca 1800 personer genomgått äldreförvaltningens utbildningar i nutrition, mat och måltidsfrågor. Förvaltningen har medverkat i stadens undersköterskeutbildningar vid 12 tillfällen. Praktiska kurser i enkel matlagning har genomförts

vid fem tillfällen. Informationsträffar för pensionärsföreningar/ anhöriggrupper har skett vid nio tillfällen.

Det av äldreförvaltningen framtagna utbildningsmaterialet har reviderats och uppdaterats. E-lärandet *Mat och hälsa för äldre* visades upp som en nyhet - den första interaktiva utbildningen inom ämnesområdet - på kvalitetsmässan i Göteborg, där även en presentation om måltidskvalitet hölls på den öppna scenen.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Ledning hos privata utförare inom äldre- omsorg ska erbjudas seminarium om stadens kostpolicy.	2011-01-01	2011-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

◆ Uppfylls delvis

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nöjd medarbetarindex (NMI)	63	74	63	2011
Kommentar: Orsaken till utfallet av NMI (Nöjd Medarbetar Index) är att förvaltningen genomfört en större omorganisation av verksamheten som trädde i kraft 1 maj 2011.				
Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	7,02 %	4,8 %	4,8 %	2011

Kommentar:

Äldreförvaltningen är en liten förvaltning med 90 anställda. Med ett fåtal långtidssjuka påverkas utfallet kraftigt. Förvaltningen har påbörjat en kartläggning och analys av det senaste årets sjukfrånvarotal, som underlag för adekvata åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Åtgärder har påbörjats såsom "tidiga insatser" friskvårdsseminarier, subventioner samt goda möjligheter till att utnyttja friskvårdstimmen.

Den beräknade sjukfrånvaron överstiger målsättningen med drygt två procent. Jämfört med föregående år har förvaltningens sjukfrånvaro under 12-månadersperioden minskat med 1,3%. Minskningen har skett inom samtliga dagintervaller, förutom dag 31-45 och 91-180.

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:
3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.1 Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

Årets resultat uppgår till 0,2 mnkr i överskott.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budget-följsamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	99,86 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
Nämndens budget-följsamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	99,9 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
Nämndens prognos-säkerhet T2 (alla nämnder)	100,14 %		+/- 1 %	2011

NÄMNDMÅL:
Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

Kommunfullmäktige fastställde en budget för äldre- och vårdnämnden inför 2011 om 85,2 mnkr. Därutöver har fördelats medel för ökad bemanning och anhörigstöd inom demensvården 47,8 mnkr samt medel för utvecklingskostnader av Paraplysystemet avseende avgifter 5,9 mnkr. Budgeten uppgår därmed till 138,9 mnkr netto. Årets resultat uppgår till 0,2 mnkr i överskott och kommenteras nedan.

Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

Nämndens utfall (mnkr)	Bokslut 2011	Bokslut 2010	Differens mellan åren
Kostnader	170,5	108,3	62,2
Intäkter	31,8	32,0	-0,2
Netto	138,7	76,4	62,3
Nettoram	138,9	90,9	48,0

Verksamhetsberättelse Nämnd

Avvikelse mot ram 0,2 14,5 14,3

I jämförelse med föregående år har kostnaderna ökat med 62,2 mnkr. En stor del av detta avser tillskjutna medel om 47,3 mnkr som av förvaltningen fördelats till utförare för utökad bemanning inom demensvården. Vidare har personalkostnaderna ökat med 3,0 mnkr, varav avtalseffekten utgör cirka 0,7 mnkr eller 1,5 % i helårseffekt av detta. Nämnden har haft 6,4 mnkr i utvecklingskostnader avseende avgiftssystemet i Paraplyet (verksamhetssystem). E-tjänsten Tyck Till har tagits fram och en förstudie har genomförts om läsplattor för biståndshandläggare inom äldreomsorgen. Kostnaderna för dessa uppgår till sammanlagt 2,6 mnkr. Kostnaderna avseende IT och telefoni har ökat med 1,5 mnkr till följd av nya tekniska lösningar och övriga externa kostnader har ökat med cirka 1,5 mnkr.

Intäkterna har minskat med 0,2 mnkr i förhållande till föregående år. Statsbidragen har minskat något medan intäkterna för försäljning av verksamhet och övriga intäkter i stort är oförändrade.

Personallönekostnaderna har ökat från 48,9 mnkr till 51,9 mnkr mellan 2010 och 2011. Det är en ökning med 3,0 mnkr varav årets löneökningar står för 0,7 mnkr.

Förvaltningen genomförde en omorganisation under våren 2011 vilket medför att en jämförelse av kostnads- och intäktsförändringar per avdelning/verksamhetsområde mellan år 2010 och 2011 inte är möjlig.

Bland de större uppgifterna av ekonomisk karaktär kan nämnas fördelningen av 47,3 mnkr till utökningen av personal inom demensboenden vilket genomfördes framgångsrikt. Samtliga medel fördelades enligt framtagna och beslutade modeller. Vidare har de 27,0 mnkr som avsatts till utbildningar och vikarieersättning inom äldreomsorg förbrukats.

Resultat per avdelning (mnkr)	Justerad budget	Bokslut 2011	Avvikelse 2011	Bokslut 2010
Kostnader				
Nämnd, råd och direktör	4,6	4,4	0,2	1,0
Utvärdering och analys	21,1	21,3	-0,2	30,6
Verksamhetsplanering och upphandling	60,6	61,6	-1,0	11,7
Utveckling och utbildning	42,8	47,1	-4,3	33,1
Stockholms trygghetsjour	35,4	36,1	-0,7	31,9
Summa kostnader	164,5	170,5	-6,0	108,3

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

Resultat per avdelning (mnkr)	Justerad budget	Bok- slut 2011	Avvikel- se 2011	Bokslut 2010
Intäkter				
Nämnd, råd och direktör	0,0	0,0	0,0	0,0
Utvärdering och analys	0,0	0,2	0,2	0,0
Verksamhetsplanering och upphandling	1,0	2,0	1,0	2,3
Utveckling och utbildning	0,0	4,2	4,2	6,7
Stockholms trygghetsjour	24,6	25,4	0,8	23,0
Summa intäkter	25,6	31,8	6,2	32,0
Netto/Resultat	138,9	138,7	0,2	76,4

Budgetkommentar per verksamhetsområde

Nämnd, råd och direktör

Under denna rubrik redovisas kostnader för äldrenämnden, kommunstyrelsens pensionärsråd, handikapprådet samt förvaltningsdirektör. För dessa redovisas ett överskott om 0,2 mnkr beroende på lägre personalkostnader än förväntat.

Avdelningen för utvärdering och analys

Avdelningen uppvisar ett resultat i balans.

Avdelningen för verksamhetsplanering och upphandling

Bokslutet visar ett balanserat resultat.

Avdelningen för utveckling och utbildning

Avdelningen redovisar ett underskott om 0,1 mnkr till följd av ökade kostnader för vikarieersättning.

Stockholms Trygghetsjour

Verksamheten prognostiserar ett överskott om 0,1 mnkr på grund av ökade intäkter avseende försäljning av verksamhet.

(mnkr)	T 1 2011	T2 2011	Bokslut 2011
Kostnader	162,6	164,5	170,5
Intäkter	24,6	25,6	31,8
Netto	138,0	138,9	138,7

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

Nettoprognos	0,9	0,0	0,2
---------------------	------------	------------	------------

I tertialrapport 1 prognostiserades ett överskott om 0,9 mnkr beroende på ej förväntade vakanser.

I tertialrapport 2 prognostiserades ett nollresultat under förutsättning att tilläggsanslag beviljades för del av kostnadsökningen avseende utveckling av Paraplysystemet. Resterande del beräknades att rymmas inom förvaltningens befintliga budget.

I bokslutet redovisas ett överskott om 0,2 mnkr till följd av lägre personalkostnader än prognostiserat.

Analys av balansräkning

Balansräkning		
Tillgångar, mnkr	2011-12-31	2010-12-31
Kundfordringar	1,5	3,2
Diverse kortfristiga fordringar	0,0	0,0
Förutbetalda kostnader	3,9	3,9
Upplupna intäkter	6,1	0,0
Summa tillgångar	11,5	7,1
Skulder och eget kapital, mnkr	2011-12-31	2010-12-31
Leverantörsskulder	4,2	8,4
Upplupna löner och sociala avgifter	0,7	0,8
Upplupna kostnader (övr interimsskulder)	3,1	2,9
Förutbetalda intäkter	17,4	3,7
Moms och punktskatter	0,0	0,0
<i>Summa skulder</i>	<i>25,4</i>	<i>15,8</i>
Eget kapital	-13,9	-8,7
Summa skulder och eget kapital	11,5	7,1

Balansräkningen beskriver förvaltningens tillgångar samt skulder och eget kapital fram till 2011-12-31.

Tillgångar: balansräkningen visar på omsättningstillgångar om 11 530 382,12 kr. Dessa består av: kundfordringar om 1 497 076,00 kr, varav 827 776,00 kr avser fordringar för sålda tjänster och ersättningar inom staden samt 669 300,00 kr i externa fordringar (trygghetslarm andra kommuner). Vidare finns förutbetalda kostnader i form av föreningsbidrag och lokalhyror om 3 907 184,90 kr samt upplupna intäkter om 6 107 949,14 kr bestående av fordringar

mot stadens förvaltningar avseende E-tjänstmedel, trygghetsjouren samt verksamhetssystem.

Skulder och eget kapital: skuldsidan består av leverantörsskulder om -4 155 946,77 kr, varav de interna uppgår till -1 437 852,00 kr och avser vikarieersättning och de externa uppgår till - 2 718 094,77 kr vilka avser diverse leverantörer.

Upplupna löner och sociala avgifter om -764 622,36 kr avser timlöner och övrig ersättning till personal. Övriga interimsskulder om -3 143 965,34 kr består främst av upplupna vikarieersättningar till stadens förvaltningar. Förutbetalda intäkter om -17 361 548,40 kr avser stimulansbidrag från Socialstyrelsen och Länsstyrelsen som ej förbrukats under 2011.

Underskott i eget kapital uppgår till 13 895 700,75 kr.

I jämförelse med motsvarande period för 2010 har balansomslutningen ökat med 4,4 mnkr. Detta beror främst på att upplupna intäkter ökat med 6,1 mnkr (fordringar mot stadens förvaltningar) och att kundfordringarna minskat med 1,7 mnkr. Vid en jämförelse mellan åren avseende skulder och eget kapital framgår att leverantörsskulder minskat med 4,2 mnkr i förhållande till 2010, troligtvis beroende på förbättrade rutiner i attestflödet. Förutbetalda intäkter har ökat med 13,7 mnkr där merparten avser ett stort statsbidrag som betalades ut sent under året och inte har förbrukats.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Administrationens andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	14,92 %	54,5 %	minska	2011
Antal tävlande i kvalitets- utmärkelsen (alla nämnder)	0 st	0 st	tas fram av nämnden	2011

Kommentar:

2011 års Kvalitetsutmärkelse i klassen äldreomsorg vanns av Sabbatsbergsbyns vård- och omsorgsboende i konkurrens med hela 14 medtävlare. Det var första gången sedan 2007 som en vinnare kunde koras i klassen äldreomsorg. Antalet deltagare i klassen var också det största sedan 2007.

Vinnaren och det stora antalet tävlande i klassen vård- och omsorg visar att äldreförvaltningens särskilda inspirationsseminarium för att få fler verksamheter inom äldreomsorgen att delta i Kvalitetsutmärkelsen nådde framgång.

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se

Övrigt

Intern kontroll

Äldreförvaltningen utarbetade i samband med verksamhetsplanen en internkontrollplan innehållande utvalda risker. Nedan följer en summarisk sammanställning över vad som gjorts för att minimera dessa.

Risk	Kontroll	Status
Otydligt ansvar	Stickprov, rätt att attestera	Skapat/uppdaterat attestflöden i ekonomisystemet samt attestkort
Otillräcklig uppföljning	Kontinuerlig uppföljning	Anställt controller, infört ny ekonomiuppföljningsmodell, månatlig uppföljning
Felfakturering	Kontinuerlig avstämning lathundar mm	Inga felfaktureringar har skett.
Bristande rutiner vid elavbrott	Regelbundna kontroller	Installerat reservaggregat
Bristande implementering om innehåll, risk och sårbarhet	Genomföra övningar regelbundet	Övningar/tester genomförda under året i samråd med socialförvaltningen och hyresvärd
Bristande rutiner, telefonavbrott	Daglig kontroll av backup	Mobiltelefoner finns och mobil bas är infört
Bristar i rutiner och anvisningar	Stickprov på privata utförare av äldreomsorg	Genomfört, återrapporterat till nämnd och utförare

Bilagor

1. Blanketter, Uppföljning av budget 2011 verksamhetsberättelse
2. Budgetavräkning samt resultat- och balansräkning
3. Nyckeltal

Verksamhetsberättelse Nämnd

106 64 Stockholm, Swedenborgsgatan 20B
Telefon 08-508 36 200
aldreforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se